

35. Преводачи-посредници

Широкоразпространено е мнението, че собствениците на агенции за преводи са преводачи. Това вече спокойно може да мине за мит, защото отдавна вече е рядкост. По традиция или, по-точно, по инерция, агенциите за преводи биват наричани „преводачи“, дори напоследък в пресата се лансира и названието „полиглоти“, тъй като журналистите, под впечатление на обявяваните търгове за превод, приписват на агенциите, които участват в такива търгове, качествата на преводачи-полиглоти.

Наистина, някога, преди десетилетия, фирми за преводи се учредяваха от преводачи, които активно продължаваха да превеждат години наред, след като са основавали фирмите си. Постепенно обаче преводаческите услуги станаха привлекателни за хора, които нямат нищо общо нито с преводи, нито дори с чужди езици. Те започнаха да основават свои фирми, в чиято дейност вписваха и „преводи“, „преводаческа дейност“, „преводачески услуги“ или нещо подобно, наред с други търговски дейности. Ако не им потръгнеше с преводите, продължаваха да си извършват другата дейност на фирмата. Ако пък успееш да се наложиш на пазара като агенция за преводи, започваха да разширяват присъствието си, като откриваха офиси и в други градове, дори и в други страни.

Преводачите, които са създали свои фирми обаче, имат значително влияние на пазара, завладян от агенциите за преводи. Преди всичко те имат познания по езици, които им дават възможност да контактуват директно с други агенции или клиенти от чужбина и им дава предимство пред собствениците на агенции, които не знаят чужди езици. Тези преводачи-собственици на агенции, в един момент спират да превеждат и разчитат единствено на преводите на „своите“ имена от списъците, които години наред са увеличавали и обогатявали с нови имена, езици и специалности. По този начин бившите вече преводачи се превръщат в посредници.

Преводачите-посредници имат различно отношение към имената от „своите“ списъци в сравнение с отношението, което имат посредниците-непреводачи. На много места в Интернет агенциите на такива преводачи биват наричани „свестни“, „читаиви“, а Стив Витек дори ги нарече „агенции с човешко лице“. Всъщност, „преводач-посредник“ е оксиморон, поне като се вземе предвид характера на сегашните агенции за преводи, които безсрамно лъжат клиентите, че били извършвали сами преводите (със свои „човешки ресурси“), а в същото време експлоатират жестоко държаните в анонимност преводачи, за които не плащат никакви осигуровки.

Различното отношение към преводачите от страна на преводачите-посредници се със-

тои предимно в по-голямата им „щедрост“, изразяваща се в един-два лева по-високи хонорари и в по-взискателния подбор на имена за списъците. Преводачите-посредници, на фона на останалите посредници, се проявяват като аристократи или сноби, понеже предпочитат да набират за списъците си професионални преводачи, а не осмокласници, студенти или други подобни „преводачи“.

Тази „аристократичност“ на преводачите-посредници заблуждава някои преводачи, които с удоволствие се съгласяват да работят „за“ тях, понеже им обещава малко по-висок хонорар. Разбира се, преводачите-посредници много повече разбират проблемите на превода от колегите си непреводачи. Най-простото предимство на такива посредници е, че могат да различават повечето езици, например словашки от словенски, датски от норвежки или шведски, естонски от фински и т. н., което не може да се каже за посредниците-непреводачи. Друго предимство на преводачите-посредници е, че могат да откриват грешки в преводи от или на езиците, които знаят. Понякога и евентуалният редактор не забелязва някои пропуски или грешки, но бдителното око на бившия преводач може да ги забележи и отстрани. Това може да не е голямо предимство пред другите агенции, но понякога може да се окаже и съдбоносно.

Някои от преводачите-посредници дори най-съвестно са назначили професионални

преводачи на трудов договор в своите фирми. Броят на тези преводачи все пак е доста малък в сравнение с броя на имената от списъците, които биват „наемани“ временно за по-голямата част от преводите, минаващи през тези агенции.

Преводачите-посредници обаче, както и посредниците-непреводачи, масово нарушават трудовото и други законодателства, като превъзлагат основната си дейност на външни изпълнители, които не са техни служители, а често дори не са в абсолютно никакви правни отношения с тях.

Ако някой е бивш преводач и има агенция, това не значи, че все още е преводач или че има нещо общо с преводаческото съсловие, което на практика е напуснал. Той вече е преминал от другата страна на барикадата, но не защото е собственик на фирма, а защото е станал посредник. И не защото е просто посредник, а защото е такъв посредник, който всъщност не посредничи между клиента и преводача, а засмуква клиентите на преводача и печели от лъжи в двете посоки – на клиентите казва, че е изпълнител на превода, а на преводачите – че е техен работодател. Много от тези преводачи-посредници, освен в организациите на агенциите, все още членуват в едната или и в двете преводачески организации.